

KOLAY VE İYİ ÖĞRENME TEKNİKLERİ

ÇOK HIZLI OKUMA, YABANCI DİL ÖĞRENMENİN,
EN PRATİK VE HIZLI TEKNİKLERİ

Yazarı: Reha Oğuz TÜRKKAN

KOLAY ÖĞRENME TEKNİKLERİ I. BÖLÜM

*Hem ‘kolay’ öğrenebilir, hem de ‘yine, yine, yine çalışırsanız’, muazzam başarılar elde edersiniz. Hatta geceleri ikiye, bire indirebilir arta kalan zamanlarda başka konuları ele alma fırsatı bulursunuz.

*“Alın teriyle kazanma” ilkesine önem verenler, ‘kolay’ denen her şeye şüpheyle bakarlar.

*Zorlanarak öğrenilen bir şey daha çok akılda kalır’ bu, pek az durumlarda, geçerli olabilir ama, eski bir metoddur. Ezber çağından kalmadır. Ama ağır bir yükü ıkına ıkına kaldırmak yerine kaldıraç kullanıp kaldırırmek daha iyi değil mi?

*‘Kolay ve iyi anlama’ şeklinde birleştireceğimiz hedefin, ‘üstünkörülükle’ ve ‘yüzeysellik’ ilgisi yoktur.

*‘Bilgi Çağı’ ve ‘Bilgi Toplum’ sloganları, bazı eğitimcilere eğitimin amacının bilgi vermek, bilgi aktarmak ve beynini bilgi deposu şeklinde geliyor. Bilgi bir araçtır. Şu halde mühim olan bilgiyi kullanmayı öğrenmek ve öğretmektir.

*Eğitim psikolojisinde, akla hitab eden öğrenime ‘Entellektüel/Cognitive’, hislere yönelene ise ‘Affective’ deniyor. Bu iki yönü bir arada kucaklayan eğitim en etkili olandır.

*Batı kültürü, bilgiyi bir parçadan başlayarak, tüme doğru verir, Doğu Kültürü ise tümden başlayıp, parçalara inerek verir.

*Eğitimde ilk uyarılacak psikolojik hal merak ondan sonra, gayret, biraz kaygı ve dikkat.

*Eğitim amaçları, ders konuları değişebilir ama öğretmen rolü hep üç esas olarak kalacaktır.

1-Öğrenilecek konuyu sunmak,

2-Öğrencinin konuya ilgisini çekmek, merakını uyandırmak, sevdirmek,

3-Takviye etmek

*Öğrencinin ülküsü şu olmalı: Geçmişimiz ona anlamlı gözüksün, bu güne güven duysun ve geleceğe dönük ümit ve ülküsünün birgün gelip gerçekleşeceğine inanabilsin.

*İlk duvarsız okul uygulamasını Sokrates yaptı. Burada asıl devrimci olan husus, dersini veriş tarzıydı: Tek başına konuşmaz, sorardı. Küçük küçük sorular öğrencinin bilgisizliğini ortaya çıkarmak için değil, öğrencinin zihnini gıdıklamak içindir.

*Bazı yöntemleri: SPÖ

1-bir konu binlerce ufak dilimlere bölünmeli, öyle ki tek bir dilimin anlaşılması kolay olsun.

2-Bu adımlar öğrenciyeye eski sıralarına göre verilmemeli.

3-Her adımdan sonra öğrenci verdiği cevabın doğru olup olmadığını hemen anında öğrenmeli.

*Yazar daha sonra SPÖ’yü bilgisayar, kapalı devre televizyonu ve video ile destekliyor.

*Bilgisayar müthiş hızlı, yanlışsız ve budaladır. İnsan beyni ise bir çok hallerde, fevkalade yavaş, yanlış dolu ve zekidir. Bu iki farklı beyin evlenirse akıl almaz bir güç doğar.

*Kimine göre bilgisayar eğitim eşitsizliği doğuracaktır.

*Bilgisayarı iyi kullanan eğitim yerlerinde normal eğitim süresinden üç ay tasarruf ediliyor.

Bilgisayar ile eğitimde öğretmenin fonksiyonu yol göstericiliktir.

Eğitimde bilgisayarın yeri muhakkak olmalı. Fakat ifrattan (aşırı lakaytlıktan) tefrite (sorgulamasız sarılışa)

gitmemeliyiz. Bilgisayarın da kendine göre sorunları vardır. Bu Amerika’daki okullarda kendini göstermiştir. Biz kullanırken ancak bu eksiklikleri ve zararlarını göz önünde bulundurarak kullanmalıyız.

Araştırma görevlileri Derin Orhon’la Erdem Gürgün, ‘2000’li yıllarda Türk Üniversitesi Sorunları ve Geleceği’ adlı bildirimlerinde, üniversitelerin bir ülkenin aynası olduğunu belirttikten sonra ‘Aynadaki görüntü giderek bozulmaktadır’ tesbitini yapmıştır.

*I.Q. testleri Batı’da uzun yıllar kullanıldı fakat şu anda az da olsa eksikliğin olduğunu farkettiler. Aynı zeka seviyesindeki çocuklara yapılan I.Q testlerinde dahi çevre ve küçük çaptaki uyarıların 2-3 puan farketirdiği ortaya çıktı.

*Zeka ölçme teknikleri gittikçe geliyor, mesela söz yeteneği ağırlıklı zeka, mekanik ve mekan ağırlıklı zeka, hayal yeteneği ağırlıklı zeka gibi

*Yazar ‘Beyin gibi, bilgisayardan daha mükemmel olan bir organ acaba tesadüfen mi olmuştur?’ diyor ve ‘Hayır!’ diyerek, dinsiz de olsa Voltaire’nin sözünü naklediyor. ‘Yerde bir saat bulsam ve hayatımda hiç saat görememiş olsam, içini alıp o birbiriyle karmaşık fakat şaşmayan işleyişini seyrettikten sonra bu kendi kendine olmamıştır, elbette biri yapmıştır demek zorunda kalırım’ demiştir. (Yazar dinine bağlı ve Türkülügü seven bir kişi)

*Beyinde 10 milyar ile 100 milyar arasında nöron ve 1 katrilyon irtibat noktası vardır.

*Beyin huzur halinde çok daha fazla şey öğrenir ve bu huzur halindeyken alfa elektrik akımları çıkarır.

*Öğrenciler, derin gevşemeye ve bazı yöntemlerle onlara sorulan bilgileri zihinlerine kaydetmede, kavramada, işlemede ve hatırlamada yeteneklerinin fevkalade arttığını görmüşlerdir.

*Karmaşık yöntemle gevşeme:

1-Aktif saplama: Bu talimde gözlerimizi bir noktaya saplayacağız.

2-Göz saplanmasını çözme

3-Göz kapaklarının kontrolü

Çok önemli bilgiler beynin dış zarına sevk edilir (korteks). Çok kısa hafıza Bio-elektrik akımıyla kaydedildiği, çarçabuk da (20-40 saniyede) silinip kaybolduğu farz olunur.

*Orta süre (30-40 dakika) için de kullanılan bilgiler elektrik akımının kimyevi bir işlemi olur.

*Uzun süreli bilgiler beynin belirli yerlerinde saklanır.

*Çok unutanlarda 'acetylcholine' maddesi eksiktir.

***Unutmamanın bir kaç pratik yolu:**

1-Önce televizyonlarda reklam niteliğinde bir programda da görmüş olabileceğimiz yöntemle başlayalım.

2-Hikaye kurma

3-Şarkı Uydurma

4-İsim ya da surat, hatırlamak için kişileri bir şeylere benzetin,

5-Kıyaslama yapın

6-Bilinçli olarak o yaptığınız şey üzerinde bir kaç dakika durun.

* K. Keaton'a göre yaşlanmayı en iyi geciktirmenin çaresi, beynin mümkün olduğu kadar çalıştırılmasıdır.

* Bir kimseye bir şey öğretmenin en iyi yolu ona öğretmenlik fırsatı vermektir.

* Beyin bir gerçeği bir konuyu, bu üçgene iyi oturabilirse iyi kavramaya başlar:

1-Yazının konusunun anlatım yapısı

2-Düzeni

3-İlişki köprüleri,

***Diğer tavsiyeler**

1-Not alma

2-Bazı bilgilerden kitabın sonuna endeks yapma

3-Bazı kelimelerin altını çizme

4-Özet çıkarma

5-Özetten yararlanarak şema çıkarma

6-Konunun sonuna başına bakmadan göz atma.

7-Yoğun dikkatle okuma

8-Daha çok okuma

9-Temel fikri yakalamaya çalışma

10-Fikirlerle yönelerek okuma.

***Çalışmanın ruh hali: Prof Mark Viktor Hoppenin tavsiyeleri**

1-Yapılacak işleri listeleyin

2-İşe en kolay yerden başlayın

3-Sevmediğiniz bir iş üzerinde çalışıyorsanız kendinize ödül vadedin

4-İyi bildiğiniz, başarılı olduğunuz konulara ağırlık verin

5-Rahat iç açıcı ortamda çalışın

6-Kendinizi kötü hissettiğiniz zaman size değer veren biriyle konuşun.

***Okullarda başarısızlığın en büyük sebebi:**

1-Bulunduğu sınıfta olmaması gereken çocukların o sınıfta öğrenim görmemesi

2-Gözlük eksikliğinin farkedilmeyişi.

***Başarısızlığı başarıya çevirmek için anne babalara tavsiyeler:**

1-Çocuğun duygusal sorunlarına yakınlık gösterin

2-Çocuğun okul sorunlarına, ev ödevlerine ilgi gösterin

3-Ödevlerin yapılmasında zamanın tanziminde ona yardımcı olun.

4-Okulda gösterdiği çabaları övgüyle karşılayın.

5-Ödevlerini yapma yükümlülüğünün ona ait olduğunu hatırlatın.

6-Çocuğun elde ettiği sonuç kötü ve elinden gelen her türlü gayreti göstermişse ondan fazlasını istemeyin.

7-Öğretmeniyle bağlantı kurun

8-Çocuğunuzun öğretmenini kötülemeyin

9-Öğretmen çocuğa karşı ana babasını yermemeli

***İleride insanlardan iş aradıkları zaman istenecek şey, düşünmeyi, fikir üretmeyi ve yaratıcı olmayı bilmeleridir.**

***Meydana getirici düşüncü köstekleyen şeylerden ikisi:**

1-Hemen bir çözüme yaklaşmak

2-Sorunu çok dar şekilde tanımlamak ve alışılmış klişelerden hareket etmek

***Çocuğa fikir üretmeyi öğretmenin yolları**

1-Değişik yönden soru sorma

2-Başka türlü yapmanın yollarını araştırtmak

3-Oyun ve kelimeler kullanmak

4-Başkalarının görüşünü dinlemeyi öğretmek

***Maneviyat eğitiminin baş sorumluları ailelerdir.**

***Çocuklarımızın Direniş gücünü artırmalıyız.**

- 1-Çocuęu dinleyin,
- 2-Kokularına, tedirginliklerine yardımcı olun,
- 3-Egzersizler yapın,
- 4-Kendine güvenini artırın,
- 5-Olumlu grup seçmeyi öğretin,
- 6-Gerekirse veto hakkınızı kullanın,

***Meslek seçerken hangi mesleęe uygunuz:**

Çocuğun eğilimlerini tespit etmek için üç açıdan yaklaşın:

- 1-Özel ilgi alanları
- 2-Okulda başarı çizgileri
- 3-Belirgin karakter özellikleri

II. BÖLÜM: GERÇEK VE GERÇEKÇİ ÇOK HIZLI OKUMA

*Talimden önceki hızını, talimden sonra 3-4-5 katına çıkarabilir. Bu, kişinin özel yeteneğine bağlıdır. Göz gezdirme ile okumada 2000-3000 kelime metinden bir dakika içinde epey şeyler anlarsınız ve bu da bir gerçekçi beklentidir.

Çok hızlı okuma ile ortalama dakikada 800-900 kelimeye ulaşılabilir.

*ÇHO (Çok Hızlı Okuma, İkinci Dünya Savaşı'nda uçakların amblemlerini okumayla başladı.

*Gözün, vücudun herhangi bir uzvu gibi, egzersiz gördükçe daha etkili olmaya başladığı ispat edilmiştir.

*ÇHO'nun iki gelişme çizgisini görüyoruz:

- 1-Göz, talimle, gitgide daha hızlı görmeyi öğrenebilir; tıpkı halter kaldırmakla, sınav çekmekle kol kaslarının gelişmesi gibi...
- 2-Göz, aynı şekilde talimle satırın 2-3 yazısını, hatta tamamını bir bakışta görmeyi öğrenebilir.

*Yavaş okuyan kişiler okuduklarını en az anlayanlardır. Durarak okunan şeylerde anlama azalır. Çünkü beyin gözden hızlıdır.

***Çok hızlı okuma eğitiminin esasları:**

- 1-Göze daha hızlı görmeye alıştırmak
- 2-Bir kerede 2, 3, 4 kelimeyi birden okumayı öğretmek
- 3-Tamamıyla sessiz okumaya alıştırmak
- 4-Gereksiz geri dönüşler, tekrar okumaları önlemek
- 5-Anlayışı çelmeleyen düşünüş engellerini kaldırmak.

*Her şeyden önce her satırda gözünüz kaç kere duraklıyor onu ölçmelisiniz. Ona göre hızlı okuyucu veya yavaş okuyucusunuzdur.

*Denemelerde ilk önce dakika ile hızınızı ölçün. Sonra parça ile ilgili soruları çözüp yüzde kaç anladığınıza bakın

***Kötü okuma alışkanlıklarını kırmak:**

- 1-Okurken dudak kıpırdatıyorsanız, Dişlerinizin arasına bir kalem tutuşturun.
- 2-Okuduğunuz kelimeyi veya cümleyi anladığınız halde bir daha okuma eğiliminiz varsa; Beyaz bir kağıt kesin, okuduğunuz kısımları bununla örtün ve okudukça kaydırın, okuduklarınızı anında kapatın.
- 3-Aklınız dağılıyor, okuduklarındaki anlamı sık sık kaçırıyorsanız birkaç satır okuduktan sonra ana fikri şöyle bir düşünün
- 4-Satırları bulanık görüyorsanız: Bir göz doktoruna muayene olun.

*Gözün beyindeki merkezi hem hızlı, hemde çok beceriklidir. Öyle ki kelimelerin kopuk kısmını bile görse çok kere tamamını keşfeder. Saniyenin yüzde bir kadar bir hızla bir işaretin veya kelimenin 'siluetini' tanır, ne olduğunu da çıkarır.

Egzersizler:

- 1-Okurken, kelimelerin tam üstüne bakarak okumayın Az altına bakın ve satırı hep o hizada okuyun.
- 2-Hem satırların altına doğru bakın, hem de gözünüzü bir kaç kelimeyi birden görmeye alıştırmak.
- 3-Tam sahife değil de, bir sütun bulun, satırlardaki ilk ve son kelimelerin altını çizip veya yuvarlak içine alın ve gözünüzü bir baştakine bir de sondakine baktırarak okuyun, aradaki kelimeleri görmeye çalışın.
- 4-Bu sefer tam aksine satırların ilk ve son kelimelerine bakmadan satırdan satıra geçin.
- 5-Bu denemeden sonra bir satırda 2-3 kelimeyle esaslı talime geçin. Her 2 veya 3 kelimenin birini çembere alın, gözünüzü sadece bu çemberlere yönelterek okuyun.
- 6-Sahifeleri sütunları 2 ye veya 3'e yukardan aşağı bölün ve belirli bir ritim izleyin

*Göz gezdirme ile okumada önce ana temayı bir bakışta ayrıntılardan ayırmalısınız. Hemen hemen her yazıda üç önemli unsur vardır:

- 1-Konu veya sorun
- 2-Sebepler
- 3-Çözümler-sonuçlar,

*Her yazı göz gezdirme ile okunmaz bazı yazıların her kelimesinin okunması icab eder.

III. BÖLÜM YABANCI DİL ÖĞRENME VE İLERLETME *Çocuğunuza küçük

yaşta dil öğretmenin yollarını arayın

*İlk başta ön hazırlıkla başlayın. Bu da bazı önemli belirlemeleri ezberlemekten geçer:

İlk başta dilin mef'ulleri olan kelimeleri ezberleyin sonra konuşmalarda en çok kullanılan kelimeleri ezberleyin. Gramer çalışın.

*Metodlar:

1-Çok örnek görmek mühim bir unsurdur.

2-Kulaktan dinleme

3-Koroyla doğru telaffuz ve konuşmalı öğrenme

4-Rol oynama

5-Sorularla programlı öğrenim (S.P.Ö)

*Uykunun hafif dalma sürecinde olan bir kimseye bir konu tekrar tekrar anlatılırsa, o kişinin, uyandıığında o konuyu öğrenmesi kolaylaşıyor.

*İlerletme hususunda bazı tavsiyeler:

1-O dilde kitap ve gazete okumak

2-Yabancılarla sohbet etmek

3-Yolda giderken gördüklerinizin o dildeki karşılığını hatırlayıp düşünmek

4-Alt yazılı yabancı filmleri kaçırmamak.